

Evropská unie

základní pojmy

Historie ES, EHS, EU

- Počáteční snahy o semknutí vyústily již po 1.světové válce
- Panevropské hnutí hraběte Coudenhove-Kalergiho, Fr.politik Briand
- Světová hospodářská krize – útlum, 2.sv.válka zánik
- Teprve zhroucení hitlerovského Německa a ztráta někdejších mocenských pozic ostatních evropských států uvolnily cestu k reálnější evropské politice
- Projev W.Churchilla – 19.9.1946 obecné se považuje za počátek evropského sjednocování
- Požadoval již vytvoření Spojených států evropských

Historie EU

- V téže době evropští federalisté – byly sdružení - v Unii evropských států, tzv. Hertensteinský program
- První realizace evropských sjednocovacích ideí vycházela z bezpečnostně politických pohnutek, tlak SSSR sílil, zejména po odchodu amerických ozbrojených sil z kontinentu
- 17.3.1948 – uzavřen tzv. Bruselský pakt, mezi F, GB a státa Beneluxu
- Souběžně s tímto vojenským svazkem se z americké iniciativy podporovala hospodářská obnova v Evropě, Marshallův plán
- 16.4.1948 – založena Organizace pro evropskou hospodářskou spolupráci – OEEC, pro rozdělování a spravování prostředků M.plánu
- 4.4.1949 – založeno NATO, pokračovalo vojenské sjednocování na Západě
- O měsíc později podepsalo 10 evropských států statut- Rady Evropy, nebyla dostatečně vybavena provy tvoření pevnějšího svazku

Historie EU

- 9.5.1950 – navrhl fr.ministr zahraničí Robert Schuman podřídit veškerou fr.a něm. produkci uhlí a oceli společnému Vysokému úřadu
- Cílem tzv. Schumanova plánu bylo převedení montáního průmyslu pod evropskou kontrolu
- 18.4. 1951 – byla v Paříži založeno Evropské společenství uhlí a oceli (ESUO)- B,F,I,L,N , NL, vznikla mezinárodní organizace s dosud nevídanými pravomocemi
- Pod vlivem tlaku na sjednocování vyvolaného korejskou válkou se projevovala snaha vývoj urychlit
- 1952 podepsána smlouva Evropského obranného společenství – EOS, ratifikovali všichni kromě Francie
- Návrh na Evropské politické společenství – EPS, propojit vše, ale ztroskotal na odporu Francie, 1954
- 1955 konference v Messině, základy k založení Evropského společenství pro atomovou energii (Euroatom)

Historie EU

- 25.3.1957 – v Římě - podepsány smlouvy 6 států – ke vzniku Evropského hospodářského společenství – EHS, vstoupily v platnost – 1.1.1958, vytvořen první rámec budoucího integračního vývoje
- Smlouva o EHS již výrazně směřovala ke spojení trhů zakladatelských států v jeden společný trh
- Na základě Římských smluv splynuly orgány všech tří společenství- v Shromáždění, později – v Parlament, Soudní dvůr a Hospodářský a sociální výbor
- Splynutí Rady a Komise se uskutečnilo až později – Slučovací smlouvou – 8.4.1965, na jejímž podkladě byla ustavena společná Rada a společná Komise ES
- Celní unie pro průmyslový sektor - dosaženo v roce 1968, o dva roky i v zemědělství, začíná se vytvářet společná zemědělská politiky, od 1970

Historie EU

- Komunitární financování zemědělství vyvolalo největší krizi, v roce 1965, bojkot Francie, politika prázdné židle, F x D.
- Haag – 1.12. 1969, ES , vznik parlamentu, posílení ES, Hospodářská a měnová unie, Evropská politická spolupráce, rozšíření ES
- 13.3.1979 – vznik Evropského měnového systému
- 17.4.1989 – Delorsova zpráva, plán na vytvoření Hospodářské a měnové unie
- Dokončeno a konkrétní podoby nabylo až v Maastrichtském komplexu smluv, podepsaném 7.2-1992
- Rozšíření o nové členské státy, velmi rychle
- 1.1.1973 – se staly členy ES – DK, EIR, GB

Historie EU

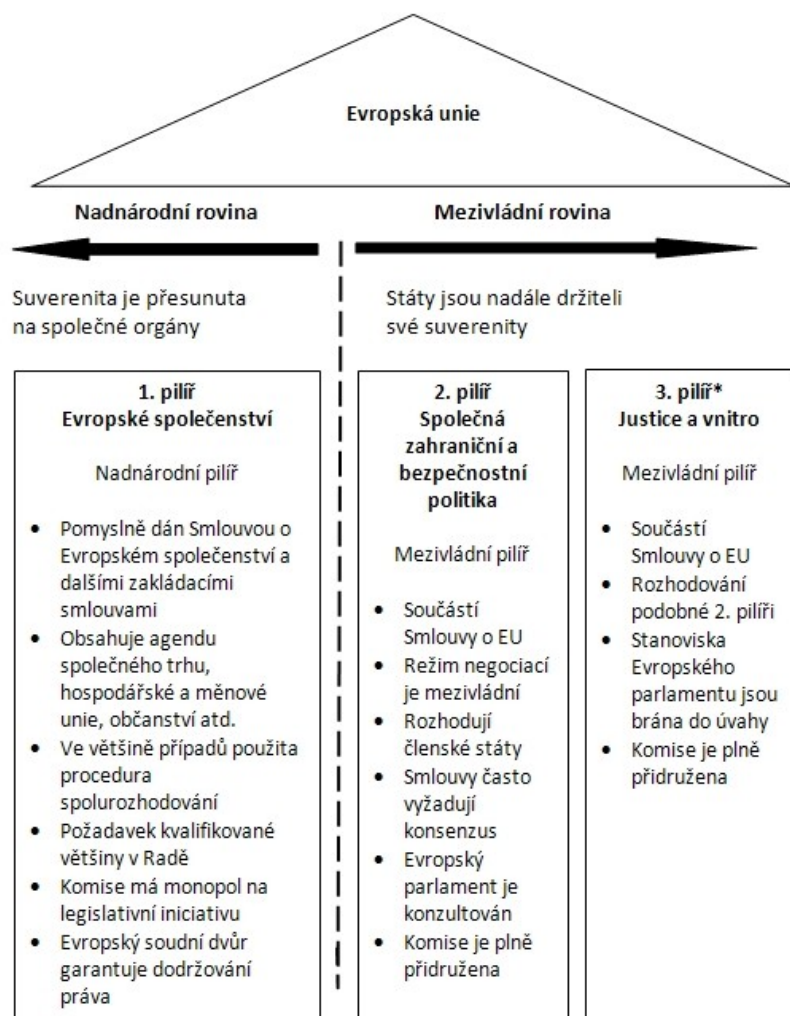
- Řecko se stalo desátým členem ES – 1.1.1981
- Od 1.1.1986 – se staly členy E a P
- Po roce 1990, sjednocení Německa, mezitím předložily žádosti o přijetí – SF, MAL, MAR, N, CY, A, S, CH a TUR
- 24.6.1994, na Korfu, po referendech přijato - - SF, A a S, jen Norsko po druhé odmítlo
- Od 1.1.1995 , má Společenství 15 členů, Švýcarsko svým NE se z okruhu uchazečů vyřadilo
- V roce 1994 podaly své žádosti o přijetí – H a PL, v roce 1995 – CZ a SK
- 20.10.1982 , na základě dohody vlád, přetvoření ES na EU
- 1.11.1993 – Maastrichtský náleží – vzhledem k nadcházejícímu rozšiřování na Východ, EU -15 a 1997 Maastricht II - řešení
-

Evropská unie

- 1. 11. 1993 – **Maastrichtská smlouva**
- 1. 12. 2009 – **Lisabonská smlouva**
- V současnosti 27 členů
- 7 orgánů Evropské unie
 - **Evropský parlament**
 - **Evropská rada**
 - **Rada Evropské unie**
 - **Evropská komise**
 - Soudní dvůr Evropské unie, Evropská centrální banka, Evropský účetní dvůr
- **Eurozóna a euro**

Maastrichtská smlouva

• Tři pilíře

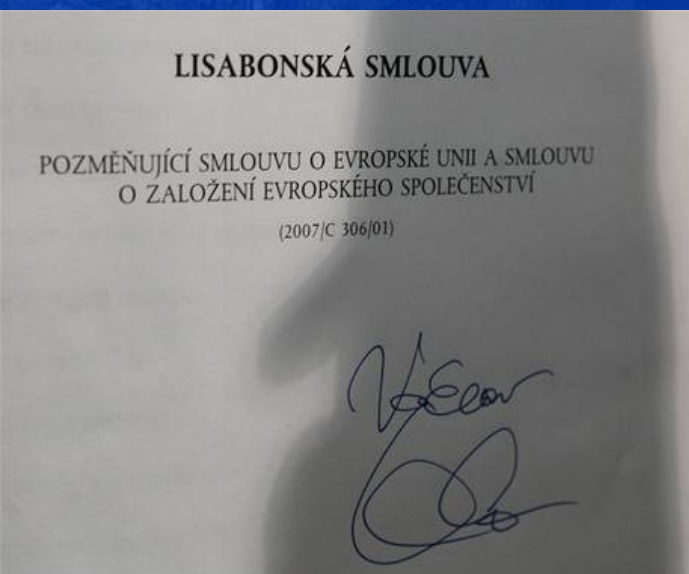
1. Zastřešení různých evropských společenství

- ESUO, EHS, EURATOM

2. Společná zahraniční a bezpečnostní politika

3. Spolupráce v oblasti spravedlnosti a vnitřních věcí

Lisabonská smlouva

- Po neúspěchu Smlouvy o Ústavě pro Evropu
- Změna váhy jednotlivých států při hlasování v Radě Evropské komise
- Listina základních práv Evropské unie
 - Výjimka pro ČR, Polsko a UK
- Vysoký představitel Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku („ministr zahraničí“)

Evropská rada

- „Dává Unii nezbytné podněty pro její rozvoj a vymezuje její obecné politické směry a priority.“
- V minulosti i důležité smlouvy o přijetí Eura, nebo rozšíření EU
- Předseda (2,5 leté volební období)
 - Herman van Rompuy (Belgie)
 - + předsedové vlád nebo prezidenti členských států
 - Za Česko Petr Nečas

Evropská komise

- Hlavní funkce
 - kontrola dodržování práva ES
 - navrhování právních norem
 - výkon komunitárních politik a správa finančních zdrojů EU
 - zastupování Unie v otázkách vnějších vztahů
 - 27 komisařů, jmenovaných státem
 - Předseda José Manuel Barroso
 - Za Česko **Štefan Füle**

Rada Evropské unie

- přijímání legislativy
- Schvalování tzv. „kvalifikovanou většinou“
 1. Minimálně 255 hlasů z 345
 2. Pro návrh se vysloví nadpoloviční většina členských států
 3. Součet počtu obyvatel zemí, které s návrhem souhlasí, musí představovat minimálně 62% celkové populace EU
- Změny od roku 2014 (Lisabonská smlouva)
- Ministři za jednotlivé státy

Evropský parlament

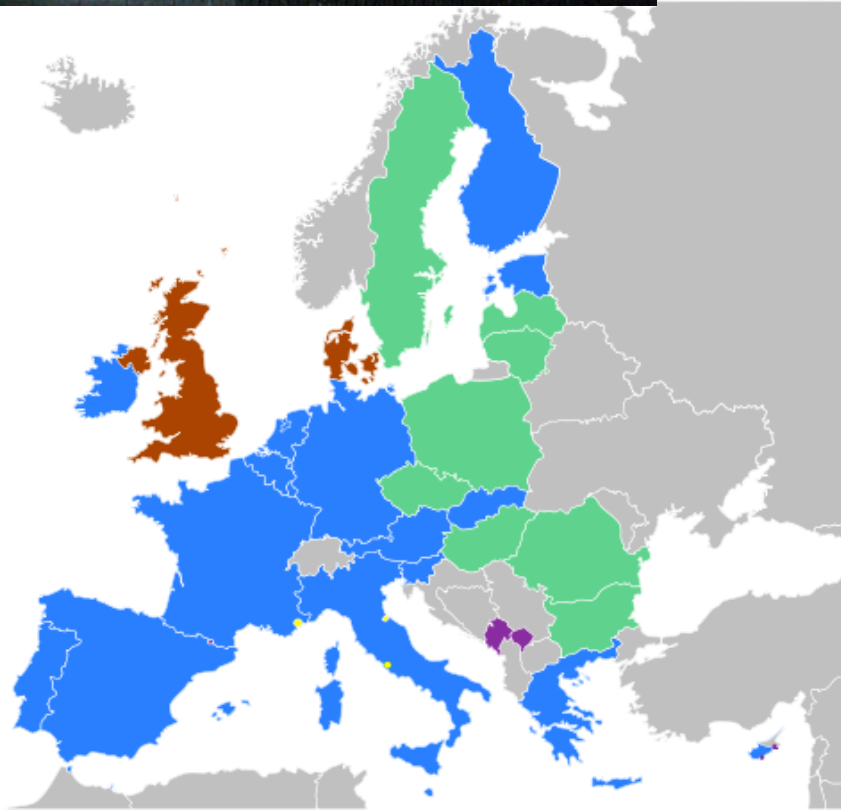
- Volený orgán
- 753 členů (Česko 22)
- legislativní, rozpočtová a kontrolní role orgánu
- Společně s Radou Parlament přijímá či pozměňuje návrhy, které předkládá Komise

Eurozóna a EURO

- 1999 – v devizové podobě
- 2002 – valuty
- 17 států EU (tzv. „eurozóna“)
- Naposledy Estonsko (2011)
- Po americkém dolaru 2. nejvyužívanější měna v mezinárodním obchodu
- Poměrně přísná kritéria pro přijetí
 - V minulosti obcházena

Zdroje

- http://europa.eu/index_cs.htm
- <http://www.europarl.europa.eu/portal/cs>
- <http://www.european-council.europa.eu/home-page.aspx?lang=cs>
- <http://www.consilium.europa.eu/homepage.aspx?lang=cs>
- http://ec.europa.eu/index_cs.htm
- http://cs.wikipedia.org/wiki/Evropsk%C3%A1_unie#Evropsk.C3.A9_instituce